

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

Canonis Expositio litteralis. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

ad Altare, *Placeat tibi, &c.* & orabant iynanimiter. quod in ofculo Altaris deſignatur.

32 Vltima *benedictio* miſſionem Spiritu Sancti in Pentecoſte, in nomine Trinitatis, exprimit, *Innocen. cap. 14.*

33 Quid aliud reſtat, quàm vltimum *S. Io. Euangelium*? de hoc myſticè nemo ex antiquioribus, quem legerim. Dicam ergo cum *Principiſſa Parmenſi in eiſdem Praxi citata*, Prædicationem Apoſtolorum hic demõſtrari: tùm Diuinitatis, tùm Incarnationis Chriſti, qua Gentes magis,

quàm Hebræi (vnde in cornu legitur Euangelij) ad Deum deuenerunt poſt Pentecoſten: *ecce conuertimur ad Gentes*, ait Paulus, *Act. 13.*

34 Reſreſſus in Sacriſtiam eſt ad neceſſitatem, non ad myſterium, niſi velis dicere; poſt prædicationem & opera bona, tandem ad Deum in cælum nos quòque peruenturos, vnde exiuit à principio Dominus *IESVS*, qui vixit in mundo Annis circiter 34. & nunc in cælo viuut, & regnat Deus in ſæcula ſæculorum. Amen.

Canonis Expoſitio litteralis, eorum nempe Verborum, quæ ſunt difficiliõs intelligentiæ. XVII.

FVſè, neque confuſè poſt *Bielum*, & alios *Io. Steph. Durant. lib. 2. de ritib. à cap. 33. vſque ad 45.* ſacrum Canonem, explicat, allatis antiquorum interpretationibus, vt nihil certè, niſi breuitas, ab eo deſiderari videatur. breuius ego, & apertioribus omiſſis, obſcuriora propono, & expono.

1 *Te igitur clementiſſime Pater*. Ad Patrem, docente Chriſto dirigitur omnis oratio. *Florus in expoſitione Miſſæ.*

2 *Sacrificia illibata*. Ideſt, incontaminata *Alcuin. cap. de celebrat. Miſſæ. ſine macula offerentis, Innoc. III. lib. 3. cap. 3. ſine labe, Durand. lib. 4. cap. 36.*

3 *Pro Eccleſia tua Sancta*. Tua, habet emphatiſm ad mouendum Deum. *Durant. loco cit. Orthodoxis*, hoc eſt, rectæ gloriæ hominibus nullo errore deprauatis, *Alcuin. Florus, & Biel lect. 24.*

4 *Vel, qui tibi offerunt*. Non modo Sacerdotes, ſed etiam, qui votis, & oratione cooperantur, *Innocent. ſupra*; & qui elemoſynam pro Miſſa dederunt; aut alio modo celebrari curarunt. *Azor. libro 10. cap. 36. queſt. 13.*

5 *Et incolumitatis ſue*. Pro corporali fanitate precamur. *Alcuin. & Innocent.*

6 *Reddunt vota ſua*. Vota ſua fidei, & deuotionis, quæ ſunt in libertate arbitrij, Cum diuina gratia & ideo ſua, *Innocent.*

7 *Communicantes*. In communionem Sanctorum valet ſacrificium. *Innoc. ſed. Microl. cap. 12. ex interpoſitione verborum*, quæ ſit in Feſtis quibusdam, colligit, non ſignificari hic communionem Sanctorum, qui ſunt in cælo, ſed communionem Catholicorum fidelium.

8 *Oblationem ſeruitutis noſtræ*. Ideſt, Cleri; & eſt patriæ, quæ ſoli Deo debetur. *Odo Camer.*

9 *Et cunctæ familiæ*. Ideſt totius aſſententiæ collectæ. *Idem Odo. totius Eccleſiæ. Florus.*

10 *In electorum tuorum iubeas gregem numerari*. Vt annumeretur cum electis ſecundum præſentem iuſtitiam, vt habeat gratiam. nam alioquin certus eſt electorum numerus. *Biel lect. 33.*

11 *Adſcriptam*. In numerum placitorum ſibi recepta eſſe velit Deus. *Alcuin. Adſcribat, & numeret inter grata, Azor. ſupra cap. 37.*

12 *Ratam*. Certam, permanentem, mutata ſubſtantia corruptibili in incorruptam. *Odo.*

13 *Rationabilem*. Vt hominem vetum pro hominibus offeramus. *Odo.*

14 *Acceptabilem*. Quæ omnino placeat Deo. *Idem.*

15 *Venerabiles manus ſuas*. Venerationis mentione attentior ſit Sacerdos ad opus

opus futurum. *Card. Pucius homil. 5. de sacrific. Corporis Christi.*

16 *Elevatis oculis in Cælum*. Omittunt Evangelistæ, sed Apostoli tradiderunt. *S. Thom. 3. part. quest. 83.*

17 *Gratias agens*. Inde Eucharistia dicta, idest, gratiarum actio.

18 *Benedixit*. Ac deinde fregit, deditque discipulis. non enim fregit, & postea dixit, *Hoc est Corpus meum*; hæc enim est sententia communior Theologorum, *S. Thom. 3. part. questione 78. artic. 1. ad 1. Biel. lect. 16.* & ita intelligendi sunt etiã Evangelistæ per postpositionem verborum locuti; & nos consecramus, frangimus, distribuimus, ait *Bessarion Card.*

19 *Ex hoc omnes*. Tradidisse hæc verba Apostolos credimus, quamvis Evangelistæ omiserint, ut omnes vnum sint.

20 *Et hunc præclarum Calicem*. Fit allusio ad Psalm. 22. *Calix meus inebrians, quam præclarus est. Florus sup.*

21 *Hic est enim Calix sanguinis mei, &cet.* omnia verba huius formæ sunt de substantia Sacramenti. *S. Thom. 3. parte quest. 78. artic. 3.* sed *Magister Sententiarum 4. distinct. 8. cum Bonaventur. & alys* docet, prima tantum verba, quæ posuimus, esse de substantia formæ. *Idem habet Concil. Floren.*

22 *Novi, & æterni testamenti.* Supple, Cõfirmatio, quia per mortem Christi, & effusionem sanguinis eiusdem novum confirmatur testamentum; & consequenter fit immutabile, & æternum. *Durand. cap. 42.* testamentum autem hoc loco est idem, ac promissio, *Qui manducat meam carnem, &c. Idem ibid.*

23 *Mysterium fidei*. Hoc est, Sacramentum fidei occultum, quod sola cernitur fide. *Odo Camer. interiecit Ecclesia, ut moneat, aliud esse in specie, aliud in fide. Ivo Carnot. c. 264.*

24 *Hæc quotiescunque feceritis.* Idest, sacrificaveritis. facere enim est sacrificare. *Exod. 29. Leu. 23.*

25 *In mei memoriam facietis.* Precisè Paulus; mortem Domini annuntiabitis. *1. Cor. 11.*

26 *Supra quæ propitio, ac sereno vultu.*

Idest, propitio nobis. *Durand. lib. 4. cap. 43.* nam Deus est propitius filio suo, qui est in Hostia, & Calice. Verba hæc ad offerentem referuntur, ut nimirum cum utilitate nostra offeratur. *Alexand. de Ales 4. part. questione 37. de offic. Missæ memb. 3. artic. 2.* Nominantur autem hic Abel puer, à puritate. *Florus sup. Abram, & Melchisedech.* quorum fuerunt sacrificia, & nobiliora, & in hoc præsignando mage propria. *Durand. d. cap. 43.*

27 *Iube hæc perferri per manus Sancti Angeli tui.* Idest, ministrari. non enim petimus, ut Angeli perferant corpus, & sanguinem in cælum; sed fidem, memoriam passionis, vota fidelium, eo modo, quo Angelus dicitur obtulisse orationem *Tobia, c. 2.* Altare in cælo est spirituale; ut in *Apoc.* dicitur. & ex hoc loco *S. Gregor. lib. 4. dialog. cap. 58.* colligit, Angelorum Choros adesse sacrificio.

28 *Nobis quoque peccatoribus.* Planè pro se ipso orat Sacerdos. *Alber. Magn.* debet enim, quemadmodum pro alijs, ita & pro seipso offerre, *Hebr. 5.* numero plurali utitur, quia sacrificium non est vnius personæ, sed militantis Ecclesiæ, gemendo ergo illud dicat, *Amalar. libro 3. cap. 26.*

29 *Partem aliquam, & societatem.* Partem, quia licet Deus totus detur, non tamen totaliter in Cælo datur beatis. vnde *David: Dominus pars hereditatis meæ. Psalm. 15.* & item, quia datur secundum differentiam meritorum, ex *Innocentio III. lib. 5. c. 8.*

30 *Cum tuis Sanctis Apostolis, &c.* Ante consecrationem postulatur Sanctorum suffragium, post consecrationem eorum confortium. bis nominantur Sancti, quasi Sacerdos indutus sit super humerali, in quo erant nomina Patrum *Stephan. Eduen. ait, ut orent pro nobis. cap. 18.*

31 *Non estimator meriti.* Estimat merita Deus contra Ioviniani errorem: sed præcamur, ut ex sua liberalitate superaddat plura. meritum etiam hoc loco significare potest peccatum.

32 *Semper bona creas.* Vidit Deus quæ fecerat, & erant valde bona: eadem nunc semper creat bona. *Alcuin.*

33 *Sanctificas.* Vt quæ erant simplex creatura, sacra, fiant. *Idem.*

34 *Vivificas.* Vt sint mysteria vite. *Idem.*

35 *Benedicis.* Omni benedictione celesti, *Idem.*

36 *Et prestas nobis.* Ad fruendum, *Amalar. lib. 3. cap. 26.*

37 *Per ipsum.* Vti per mediatorem. *Florus.*

38 *Cum ipso.* Tanquam æquali. *Idem.*

39 *In ipso.* Tanquam Consubstantiali. *Florus in exposit. Missæ.* Et hic finis Canonis esto.

